

5. ÁLDOZÓCSÜTÖRTÖK – PÜNKÖSD

JÉZUS MENNYBEMENETELE

ÉS ELJÖVENDŐ KIRÁLYSÁGA

(ApCsel 1,4–14)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

LENKEYNÉ SEMSEY, K., Máté evangéliumának magyarázata, JK, Budapest, 1995.

TÖRÖK, I., Dogmatika, Amsterdam, 1985.

RAVASZ, L., Kis dogmatika, Budapest, 1990.

SZŰCS, F., Hitvallásismeret, Budapest, 1996.

FEKETE, K., A Heidelbergi Káté magyarázata, Budapest, 2013.

Mennybemenetekor Jézus a tanítványokat egy új korszakra akarta előkészíteni, arra az időszakra, amikor Lelke által van jelen. Amikor az Ő uralma azok között valósul meg a földön, akiket Szentlelke vezet.

A tanítványok számára a Jézus feltámadása utáni időszakban még nem volt világos, hogy mit jelent **Jézus királysága**. Kérdésükből (ApCsel 1,6) az derül ki, hogy bennük még mindig az a gondolat élt, hogy Jézus a földi Izrael **helyreállításáért** jött el.

Isten többször megígérte a bűneset után, hogy szabadítót fog küldeni, aki megvált a bűn hatalmából. Ezt az ígéretet a próféták által újra és újra megerősítette. A várakozás során idővel a bűnből való szabadulás reményéhez a nemzet megoldatlan gondjaiból való szabadulás reménye is hozzáadódott. Míg végül a nemzet gondjai előtérbe is kerültek. A babiloni fogság után már egy olyan Szabadítót vártak, aki az elveszett függetlenséget hozza vissza, aki visszaállítja a dávidi királyságot, a gyűlölt idegen hatalmat pedig elsöpri. Ez a vágy olyan erősen élt a népben, hogy emiatt nem ismerték fel azt a Szabadítót, akit Isten küldött. Úgy látszik, hogy még azok sem tudtak elszakadni a politikai **Messiás** gondolatától, akik a legjobban ismerték Jézust. Úgy vélték, hogy miután Jézus megmutatta a halál legyőzésével az erejét, elérkezett az idő az izraeli királyság helyreállítására. A váradalmak most fognak beteljesedni. .

Jézus a válaszában nem a királyság helyreállításának elképzelésére reagált, hanem a **misszió** időszakáról szólt (ApCsel 1,8). Arról az időszakról, amikor a tanítványokra küldetés vár. A tanítványok még mindig csak a saját nemzetükben gondolkoznak. Jézus pedig beszélni kezdett arról, hogy a föld végső határáig eljut majd az Ő híre. Az a terület, amit a Lélek uralma alá vesz majd, a misszió területe, egyre növekszik: Jeruzsálem, Júdea (1–7. r.), Samária (8. r.), és a föld végső határa (10–28. r.). Az Apostolok cselekedeteiről írt könyv szerkesztésében követi ezt az útvonalat.

A Heidelbergi Káté 50. kérdés-felelete azt mondja, hogy Jézus mennybemenetele által lett nyilvánvalóvá, hogy Ő az, „aki által az Atya mindeneket kormányoz.” Jézus mennybemenetelének a célja a trónfoglalás volt (Fekete Károly).

Krisztus királysága nem úgy jött el, ahogyan várták. Uralma akkor valósul meg, amikor a Lélek végezi munkáját az emberekben. A mai üdvtörténeti korszakban, az egyház korában, Jézus Igéjével

és Szentlelkével gyakorolja királyi hatalmát. Oltalmaz és megtart. Ez a királyság sokak előtt még elrejtett. Akik hisznek Benne, megtapasztalják.

Eljön majd az az idő, amikor mindenki számára nyilvánvalóvá válik Krisztus királysága, és megítél mindeneket. Az Atya jobbján ülő Krisztus ítéletre való eljövetele lesz a felmagasztaltatásának a végső foka, ekkor fog felragyogni a királysága teljes fényében (Ravasz László).

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A pünkösöd ünnepe, a Szentlélek személye különösen fontos a negyedikes gyermekek hitfejlődése szempontjából. Istenképük elindul egy absztrakciós folyamaton. Az Atyát továbbra is emberként képzelik el, de elkülönítik mégis a földi, testben élő emberektől. Ő egy különleges személy/lény, akit sokkal inkább a tulajdonságai és tettei által lehet meghatározni. A Szentlélek személye hozhatja közel hozzájuk a távoli Atyát, ha megértik, hogy Isten jelenléte az Ő Lelke által valósul meg.

Az Atya és a Fiú királyolta a Lélek által tud a szívünkben valósággá lenni. Az áldozócsüörtök és a pünkösöd története és ünnepe ebbe az irányba vezet, kíséri a tanulókat.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Jézus mennybemenetelének és a pünkösöd ünnepének az ismerete. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Jézus mennybemenetelének és a pünkösöd ünnepének az ismerete. • A Szentlélek munkájának körülírása

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT – GYŰLEKEZETEK, ÁLLAMI ISKOLÁK ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Jézus mennyei király, aki ma Szentlelkével van köztünk.

Kognitív cél: A mennybemenetel történetén keresztül annak a felismertetése, hogy Jézus mennyei király, aki ma Szentlelkével van köztünk.

Affektív cél: Szentlélek jelenlétéhez kapcsolódó érzelmi attitűd feltérképezése.

Pragmatikus cél: Olyan példák összegyűjtése, amelyekből felfedezhetjük, hogy Jézus Szentlelkével van köztünk.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Körülírás. – Gondolatokat egy irányba terelő játék.</p> <p>Négy önként jelentkezőnek adjunk kiscetlin egy-egy szót a következőkből: követ, küldött, felderítő, kém, előrs. Csak ők láthatják a feladványt. A feladat, hogy az osztály számára körülírják a kifejezést úgy, hogy nem használhatják a szó egyik részét sem.</p> <p>Beszélgetés a játék kapcsán:</p> <p>Mi a közös a négyben? (Mindegyik előre megy valamilyen feladatot elvégezni.)</p>	Eszköz: négy cetli felirattal

	<p>Átvezetés: A feltámadt Jézus húsvét után még 40 napig volt itt a földön. Utána az Atyához ment az Ő országába.</p>	
<p>Feldolgozási javaslat, munkáltatás</p>	<p>Történetmondás – Jézus mennybemenetele Történetmondás vázlata: Jézus megjelenései A tanítványok váradalma Jézus válasza (nem a Ti dolgotok...) Jézus ígérete (ellenben elküldöm...) Jézus kérése (maradjatok...) Mennybemenetel Angyalok szava A tanítványok közössége és imádsága a Szentlélekért A pünkösöd csodája</p> <p>Beszélgetés: Jézus is előre ment az Atyához, mint egy követ vagy előörs. Miért jó nekünk Jézus égi királysága?</p> <p>Üzenet elmélyítése a munkafüzetben</p> <p>Átvezetés: Jézus felment a mennybe, hogy helyet készítsen nekünk. De nem hagyott magunkra minket. Égi király, aki elküldte Lelkét, hogy Isten országát építse itt a Földön a szívekben.</p> <p>Szentlélek munkájának felidézése a munkafüzetben munkáltatással.</p> <p>A lecke üzenetének összefoglalása a Tudod-e és a Feladattár segítségével</p>	<p>TK 5. Áldozócsütyörtök – Pünkösöd lecke (71. o.)</p> <p>Megfigyelési szempont: Miért jó nekünk, hogy Jézus visszatért az Atyához a mennybe?</p> <p>Megjegyzés: Szöjünk bele a történetmondásba Jézus királyi munkáját az égben: Lelke által van jelen (mindenütt), imádkozik értünk, helyet készít az Atyánál!</p> <p>MFGY 5. Áldozócsütyörtök – Pünkösöd lecke 1. (90. o.) MFEI 5. Áldozócsütyörtök – Pünkösöd lecke 1. (119. o.)</p> <p>MFGY 2. Áldozócsütyörtök – Pünkösöd lecke 1. (91. o.) MFEI 2. Áldozócsütyörtök – Pünkösöd lecke 1. (118. o.)</p> <p>Javaslat: Rajzoljuk fel a táblára az üres keresztrejtvényt, és vezessük a táblán a megoldás folyamatát.</p> <p>TK 5. Áldozócsütyörtök – Pünkösöd lecke (72. o.)</p>
<p>Aranymondások</p>	<p>„Ügy jön el, ahogyan láttátok őt felmenni a mennybe.” (ApCsel 1,11)</p>	<p>MFEI Áldozócsütyörtök – Pünkösöd lecke 3. (119. o.)</p>
<p>Énekjavaslat (alternatívák)</p>	<p>12. Isten élő lelke, jöjj (TK 82. o.)</p>	

	RÉ: 358. dics. – A Krisztus mennybe felméne (+BS) 374. dics. – A Pünkösdnek – dall. RÉ.358. A Krisztus (+BS) 398. dics. – Úr lesz a Jézus mindenütt BS: 116. – Jó Atyánk, örök Úr Isten – kánon (+DU) DU: 140. – Jövel, Szentlélek Isten JJ: 132. – Ő ment föl a mennybe	
Házi feladat		

TOVÁBBI ÖTLETEK:

(Egyéni feladatlapok összeállíthatók az RPI online feladatbank segítségével:
<http://rpi-feladatbank.reformatus.hu/#/login>)

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 73-74. oldal

A képen látható:

- Tematikus rajz: Jézus mennybemenetele
- Tematikus rajz: A tanítványok és az asszonyok imádkoznak

A szöveg: Jézus mennybemenetele és eljövendő királysága

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

A képek:

- Figyeld meg a tanítványokat! Hová néznek, mit figyelnek?
- Hányan vannak? Hol lehetnek a többiek?
- Mit jelképez a felhők fölötti fény?
- Milyen jelenetet rögzít a rajz? Mit tudsz erről az eseményről?

A szöveg:

- Olvasd el a történetet! Milyen előzményeket tudsz megfogalmazni?
- Hány napot töltött Jézus a feltámadása után a földön? Mit tett ezalatt az idő alatt?
- Miben reménykedtek azok, akik találkoztak vele? Mit kérdeztek Tőle?
- Jézus mit válaszolt a királyságával kapcsolatos reménykedőknek?
- Mi történt Jézussal?
- Hogy fogadták a történetet a tanítványok?
- Mit mondott a két angyal a tanítványoknak?
- Miben kezdtek el reménykedni és miért imádkoztak?
- Te hogyan készülsz pünkösdre?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

„Úgy jön el, ahogyan láttátok őt felmenni a mennybe.”

- Kik mondták ezt a tanítványoknak?

1. Pütkösdi asztal/stáció. Készítsünk nagycsütrök-pütkösd alkalmából is egy asztalt, mely az ünnep szimbólumait, színeit foglalja magában! Beszéljünk ennek a munkának, alkotásnak a kapcsán az ünnepről!

2. Nem látni, mégis van. Gyűjtsünk közösen olyan természeti képeket, erőket, amelyeket nem látni, de ettől még munkálkodik, érezzük a hatását! (pl. szél, gravitáció, holdciklus, tengeri áramlatok, hőmérséklet, stb.) Hozzuk összefüggésbe a Szentlélek munkájával!

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ:

2. feladat:

SZÓL
VÍGASZTAL
FELEMEL
TANÍT
BÁTORÍT
MEGHALLGAT
VÉD
ÁTÖLEL
SZERET
IMÁDKOZIK

A képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlethez felhasznált irodalom:

Felhasznált irodalom:

- Antik Sándor (2010): Vizuális megismerés és kommunikáció. Egyetemes Műhely Kiadó és Bolyai Társaság, Kolozsvár
- Arnheim, Rudolf (1979 [1974]): A vizuális élmény – Az alkotó látás pszichológiája. Gondolat Kiadó, Budapest
- Bálványos Huba–Sánta László (1997): Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció. Balassi Kiadó, Budapest
- Bán András (szerk., 1999): Körülírt képek. Fényképezés és kultúrakutatás. Miskolci Galéria–Magyar Művelődési Intézet, Miskolc–Budapest
- Belting, Hans (2003): Kép-antropológia. Képtudományi vázlatok. Kijárat Kiadó, Budapest
- Béres István–Horányi Özséb (szerk., 2001): Társadalmi kommunikáció. Osiris Kiadó, Budapest
- Boehm, Gottfried (1997 [1980]): A képi érzelmek és az érzékszervek. Fordította Poprády Judit. In Bacsó Béla (szerk.): Kép, fenomén, valóság. Kijárat Kiadó, Budapest, 242–253. old.

- Buda Béla–Sárközy Erika (szerk., 2001): Közéleti kommunikáció. Akadémiai Kiadó, Budapest
- Eysenck, Michael W.–Keane, Mark T. (1997 [1990]): Kognitív pszichológia. Fordította: Bocz András. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Farkas András–Gyebnár Viktória (szerk., 1995): Vizuális művészetek pszichológiája I. Szöveggyűjtemény. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Farkas András (szerk., 1997): Vizuális művészetek pszichológiája II. Szöveggyűjtemény. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Gombrich, Ernst H. (1999 [1991]): Miről szólnak a képek? Beszélgetések művészetéről és tudományról. Fordította: Klimó Ágnes. Budapest, Balassi Kiadó, Tartóshullám
- Hall, T. Edward (1995 [1966]): Rejtett dimenziók. Fordította Falvai Mihály. Katalizátor Iroda, Budapest
- Hoppál Mihály–Jankovics Marcell–Nagy András–Szemadám György (1997): Jelképtár. Helikon Kiadó, Budapest
- Horányi Attila (2001): A képekről. In Béres István–Horányi Özséb (szerk., 2001): Társadalmi kommunikáció. Osiris Kiadó, Budapest, 178–188. old.
- Horányi Özséb (2001): A kommunikációról. In Béres István–Horányi Özséb (szerk.): Társadalmi kommunikáció. Osiris Kiadó, Budapest, 22–34. old.
- Horányi Özséb (szerk., 2003a): A sokarcú kép. Válogatott tanulmányok a képek logikájáról. Typotex, Budapest
- Horányi Özséb (2006 [1975, 1991]). Jel, jelentés, információ, kép. General Press Kiadó, Budapest
- Kárpáti Andrea (1985): Képolvasás. Tankönyvkiadó, Budapest.
- Kárpáti Andrea (1991): Látni tanulunk. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Kárpáti Andrea (2005): A kamaszok vizuális nyelve. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Kárpáti Andrea–Gaul Emil (2011): A vizuális képességrendszer: tartalom, fejlődés, értékelés. In Csapó Benő–Zsolnai Anikó (szerk., 2011): Kognitív és affektív fejlődési folyamatok diagnosztikus értékelésének lehetőségei az iskola kezdő szakaszában. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 41–82. old.
- Kepes György (1979 [1944]): A látás nyelve. Gondolat Kiadó, Budapest